

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea : Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an : în țară : pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.— ; pentru particulari Lei 400.— ; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.— . În străinătate Lei 800.— . Taxa pentru inserțiuni : de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator : **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director : **Constantin Popp.**

ooo oooo

Redactor : **Dr. Mihai Velicu.**

Sumarul :

Un manifest. — Legiferarea carturilor. — Bilanțul Băncii „Crișana” din Brad. — Adunarea deținătorilor de scrisuri urbane și rurale. — Creditul urban București și ușurarea debitorilor. — *Cronica* : Noul proiect de lege a conversiunii generale. Reducerea Seontului Băncii Naționale a României. Seontul în alte țări și la noi. Legea pentru suspendarea execuțiilor silite imobiliare. Un curent sănătos la debitorii cooperativelor. Reducerea datoriilor agricultorilor americani. Monetele de Lei 20 cu efigia Marelui Voievod Mihai.

Un manifest.

Criza economică a provocat, ca simptom general, o oarecare neîncredere în sistemul economic financiar de astăzi, în capitalism și în sistemele valutare cu acoperire în aur. Concluzia, care s'a tras, este : Sistemul nostru actual nu poate fi un sistem bun, dacă ne-a dus în mijlocul crizei actuale și dacă peste tot ne expune la astfel de eventualități.

Această idee a deșteptat un viu interes pentru problema valutară, și în literatura de specialitate a apărut un curent nou, care recomandă abandonarea valutei aur, abandonarea etalonului și instituirea în fiecare stat a unei valute absolute, numită și valută liberă națională, stabilă, care — prin natura ei — trebuie să rămână în continuu în circulațiune.

Cu această problemă s'au ocupat unii economiști deja în timpul antebelic. Intemeietorul teoriei despre valuta liberă, economistul german Silvio Gesell, a elaborat un sistem complet pentru reforma valutară pe baza teoriei sale. (A se vedea : Biblioteca Băncilor Române Nr. 21—22, G. Hammer, „Problema Valutară”, Traducere de Sofroniu Roșca, Editura Revistei Economice,

Sibiu, 1920). Acest sistem, la început și încă și de prezent combătut, ba, chiar batjocorit (ea aproape toate ideile mari ale omenirii) și-a câștigat după războiul mondial tot mai mulți adepți, în deosebi în Anglia, Austria, Elveția, Germania, și în Statele Unite. Această teorie este reprezentată în Anglia de Lord Beaverbrook, magnat de presă, și Sir Basil Blaket, membru în Direcțiunea Băncii Naționale a Angliei, în opul său „Planned Money”, și în America de marele economist Prof. Irving Fisher.

Precum dovedește opul citat mai sus, cercuările noastre financiare n'au trecut cu vederea peste teoria lui Silvio Gesell. (Dre-o altă publicare aici la noi nu-mi este cunoscută). În ultimul timp a început un cerc restrâns de economiști (diplomați sau nediplomați, nu știu) cu centrul, în Mediaș, în fruntea lor cu dl Otto Schlandt, să propage această teorie, care în decursul anilor a fost completată de știință și aplicată în teorie asupra tuturor instituțiilor economice-financiare necesare oricărui sistem (economice, sistemul bancar, asigurări, finanțele publice, circulațiune la deșize, chestiuni tehnice, emisiune, schimb, etc.)

Intr'adevăr, în unele locuri s'au făcut chiar și experiențe practice prin emisiuni de valută liberă, de ex : în Statele Unite, în mai multe orașe (Hawarden, Iowa) și în Elveția, care au dat rezultatele prevăzute de teorie și în toate privințele bune.

Pe ziua de 13 Noembrie a. p. au convocat conducătorii acestei mișcări din Elveția (redactor Schwartz și Dr. H. K. Sonderegger) o adunare populară la Liestal (lângă Basel). Adunarea a fost bine cercetată și a votat un manifest foarte interesant, pe care îl redau aici în traducere liberă (textul acestui manifest a fost publicat la

Mediaș în No. 6 din 26 Noembrie a. p. al foii săptămânale „Eine halbe Stunde Volkswirtschaft“ redactată de dl Otto Schlandt:

„Manifestul pentru economie liberă“.

Duminecă, la 13 Noembrie 1932.

1. Fiecare cetățean are datoria morală să tindă spre ordine economică și să ajute la realizarea unei asemenea ordini economice, care să dea poporului muncitor beneficiul întreg al muncii sale și care să garanteze siguranța existenței economice, și, în fine, să ofere fiecărui om muncitor posibilitatea să-și desfășoare în mod liber personalitatea sa și să-și formeze viața sa în mod individual.

2. Baza ordinii sociale de stat (staatliche Ordnung) și a ordinii economice o formează libertatea personală.

Statul și sistemul economic există numai pentru binele oamenilor. Ambii sunt numai mijloace cu scopul de a face posibilă desfășurarea puterilor inerente omului și evoluțiunea culturală atât a individului, cât și a poporului întreg.

Orice limitare a libertății prin stat și economie trebuie să fie bazată pe voința liberă a cetățenilor.

3. „Țara“, această noțiune cuprinzând, atât teritoriul, cât și populațiunea, este patria fiecărui cetățean.

Statul, ca formă de organizație politică-juridică, în sine însuși nu are nici un scop, el este chemat să asigure baza juridică și economică a tratului cetățenilor săi.

4. Luptele între clasele sociale, desbinarea poporului în straturi sociale, care se combat, măsuri de forță de ale statului pe teren economic, și împovărarea statului cu datorii în urma unor reforme economice sunt consecințele unei ordini economice greșite.

5. Neglijanța existenței economice, lupta între clasele sociale și mizeriile crizei economice sunt provocate întotdeauna de oscilațiunile generale ale prețurilor și de schimbările, ce le produc acele oscilațiuni în starea averilor și a veniturilor.

Orice urcare generală a prețurilor este totodată o devaluare a monedei, deci o devaluare a tuturor averilor și a veniturilor fixe.

Orice scădere a prețurilor este totodată o revalorizare a monedei, deci o revalorizare a datorităților și o reducere a veniturilor din muncă și din vânzare de mărfuri.

Oricare oscilațiune generală a prețurilor falsifică conținutul de până atunci a tuturor convențiilor de plată, și, în mod necesar, cau-

zează pagube la unii sau alții dintre compatrioți.

O economie socială, care admite sau cauzează asemenea fluctuațiuni, este amorală și subminează în continuu solidaritatea poporului întreg.

6. Orice fluctuațiune generală este totodată o modificare a puterii de cumpărare a monedei.

Baza unei ordini economice morale și juste poate fi numai un mijloc de schimb a cărui putere de cumpărare rămâne egală între orice împrejurări.

Statul are datoria să pună la dispoziția poporului muncitor o valută, care să nu fie supusă la nici un fel de oscilațiuni.

7. Legătura strânsă a monedei cu aurul cauzează fluctuațiuni ale puterii de cumpărare, expune mijloacele de schimb volincetei speculei internaționale și a adus o nespasă mizerie peste toate națiunile.

Valuta aur nu are loc într-o economie socială aranjată după principiile morale. Ea trebuie să fie înlăturată fără întârziere.

8. Crearea valutei este o chestiune proprie a statului. Fiecare stat are posibilitatea ca prin o valută dirijată mereu după prețul mediu al mărfurilor să-și aducă economia în ordine și să împiedice orice criză economică sau orice conjunctură bolnăvicioasă.

9. Statul are datoria să țină la dispoziția poporului muncitor un mijloc de schimb, care prin natura sa să nu poată fi răpit economiei sociale în mod arbitrar (prin tezaurizare).

În consecință trebuie să fie supusă și moneda legii ofertei (Zwang des Angebotes) la fel ca oricare marfă.

10. Adaptarea continuă la nevoile economice a monedei provăzută cu forță inerentă de circulațiune scutește poporul muncitor pentru totdeauna de crize economice și de devaluarea averii sale.

Noi pretindem ca statul (adecă Elveția) să pună neîntârziat un asemenea mijloc de schimb la dispoziția poporului nostru.

11. Să nu fie permis ca pământul patriei să ajungă obiect de speculă.

Prin o lege federală să se asigure statului dreptul de preempțiune la orice pământ și astfel să se împiedice orice speculă cu pământul.

Orice expropriere de pământ împotriva voinței proprietarului este inadmisibilă sub rezerva dispozițiunilor speciale ale legii federale relative la expropriere.

12. Moralitatea ordinii economice ridică munca omenească la valoarea ei maximală.

Statutul îi incumbă datoria să apere munca împotriva oricărui abuz din inițiativă particulară. Ocroșirea muncii și crearea unei valute stabile sunt singurele măsuri, ce are a lua statul pentru economia socială.

13. O comunitate internațională a popoarelor și a națiunilor abia atunci va fi realizabilă, când fiecare stat pe teritoriul său va fi introdus ordinea de drept și a economiei. Numai ordinea de drept și de economie poate asigura pacea între popoare.

Prețindem, ca statul nostru (adecă Elveția), fără considerare la alte state să creeze ordinea de economie și de drept și să împiedice orice sguduire a economiei elvețiene, urmând drumul arătat de noi.

14. Reprobăm orice forțare a economiei (Zwangswirtschaft) și orice extradare a economiei către stat.

Reprobăm orice dictatură și orice comunitate, care nu este bazată pe libertatea oamenilor și a cetățenilor.

Reprobăm orice înstrăinare între om, patria sa și compatrioții săi.

Trăiască comunitatea oamenilor liberi într-o justă ordine economică!

Trăiască comunitatea națiunilor pe baza unei juste ordini economice!

~~Trăiască Patria!~~ Trăiască Elveția liberă, moștenirea dela strămoși, patria poporului nostru și membrul unei viitoare comunități a națiunilor!

Liestal, la 13 Noembrie 1932.

Acesta este textul manifestului, care, cu puține schimbări, s'ar fi putut vota și în altă parte. Fiecare dintre punctele votate de cetățenii elvețieni prezintă interes și are actualitate și pentru noi, chiar dacă facem abstracție dela problema unei temeinice reforme monetare, a cărei necesitate se resimte tot mai mult în lumea întreagă — deoarece economia socială suferă în toate țările de neajunsurile sistemului monetar cu baza lui arhaică și insuficientă.

B. ROESLER.

Legiferarea cartelurilor.

Un proiect de lege care reglementează înființarea cartelurilor în țara noastră, s'a adus zilele trecute în discuția parlamentului. Domeniul de lucru evident nu este nou. El face parte din acel flux de idei care străbate economia mondială dela un capăt la celălalt al lumii și care se numește îndrumare, dirijare, etc.

Într-o măsură oarecare guvernul de astăzi a găsit lucrurile într'un stadiu pregătit în prealabil, căci trebuie să ne aducem aminte de concen-

trarea forțată a stabilimentelor industriale, pe care cerca s'o realizeze la un moment dat dl prof. ing. M. Manoilescu în timpul când a ocupat pentru prima dată portofoliul industriei și al comerțului. Măsura aceasta care se concretiza printr'o sindicalizare forțată, trebuie să recunoaștem, intra mult mai adânc în cadrul economiei dirijate, decât proiectul pe care-l menționăm astăzi. De aceea trebuie să ne exprimăm satisfacția că acest spirit al îndrumării cu orice preț, a mai scăzut din intensitate și că cu timpul el va rămânea probabil să influențeze economia țării, numai în măsura în care va da cele mai bune rezultate.

Dom recunoaște deci în primul rând că o lege a reglementării cartelurilor este binevenită. Se pare că din această noțiune de organizare comercială și industrială, se adoptase în țara noastră numai partea care privea urcarea prețului prin orice metodă; în consecință aceasta avea de scop exclusiv mărirea rentabilității întreprinderilor de orice fel și cu aceasta spolierea consumatorului. Câteva date numerice ne vor confirma celece am spus mai sus. Primul articol industrial care a format obiectul cartelului la noi, a fost cimentul. Și nu se poate spune că n'am trăit sub un regim de consumație abundentă. Epoca de 10 ani după războiu s'a caracterizat printr'o activitate în acest domeniu ce nu poate fi comparată cu nici o altă perioadă. Iar dacă valoarea imobilelor noi construite în România s'a ridicat la cea 25—30 miliarde, de sigur că o importantă fracțiune din suma aceasta investită revine cimentului, la care se poate adăuga apoi uriașele lucrări de refacere în toate direcțiile. Totuși și astăzi prețul cimentului întrunește în țara noastră, cea mai mare sumă față de cele mai importante țări din Europa. Astfel în 1932 prețul vagonului de ciment, se prezintă în diferitele țări precum urmează:

Cehoslovacia	ab Praga . . .	Lei 16.000.—
Austria	" Viena . . .	" 18.700.—
Anglia	" Londra . . .	" 13.744.—
Franța	" Paris . . .	" 12.540.—
Germania	" Berlin . . .	" 15.200.—
Belgia	" Brüssel . . .	" 13.000.—
Ungaria	" Budapesta . . .	" 16.000.—
România	" Cluj . . .	" 31.000.—

În aceeaș scară de scumpete se situază România, dacă examinăm un al doilea articol necesar în construcții și anume gipsul. El are în diferitele țări, următoarele prețuri pe vagon:

Germania	ab Berlin . . .	Lei 7.200.—
Jugoslavia	" Agram . . .	" 9.280.—
Ungaria	" Budapesta . . .	" 13.200.—
Austria	" Viena . . .	" 13.200.—
Cehoslovacia	" Praga . . .	" 11.000.—
România	" Cluj . . .	" 19.000.—

Tot așa se prezintă fierul de beton armat, al cărui preț pe kg. variază precum urmează:

în Anglia	ab Londra . . .	Lei 6 50
" Belgia	" Brüssel . . .	" 5 50
" Germania	" Berlin . . .	" 4 80
" România	" Cluj . . .	" 11 50

În fine pentru completarea tabloului în această ordine de idei, vom aminti încă un articol important care a format obiectul cartelului,

anume hârtia, al cărei preț prezintă variațiunile ce se văd mai jos, pentru categoriile următoare: hârtia rotativă, hârtia în baloturi, hârtia-concept, hârtia semi-velină și hârtia velină. Aceste categorii de fabricate înregistrează respectiv prețurile următoare:

În România: 14.—, 18.50, 25.50, 32.50 și 36.50 Lei pe kg.

În Austria: 9.—, 10.50, 13.—, 19.— și 21.50 Lei pe kg.

În Cehoslovacia: 7.50, 10.—, 12.—, 17.— și 19.— Lei pe kg.

Din aceste date reiese influența importantă pe care o au cartelurile asupra fixării prețurilor produselor cartelate. Vom menționa și cu această ocaziune că organizarea cartelurilor la noi s'a făcut după tipul celor din Germania, unde însă în afară de menținerea unui preț echitabil, ele au avut în vedere și alte influențe, covârșitoare pentru progresul industriei. Astfel s'a urmărit acolo în primul rând o uniformizare a fabricatelor. Prin această importantă operă s'au redus tipurile diverse de fabricațe la anumite norme-standard, cari au desființat haosul enorm în care se găsea consumatorul atunci când i se punea în față problema comparației prețurilor aceluiași fabricații. Mai importantă a fost această operațiune în domeniul mașinismului și al metalurgiei unde diferențele fabricații s'au încadrat în dimensiuni uzuale-normalizate, fapt ce formează cea mai impunătoare lucrare a tehnicii germane. Așa se cunosc dimensiunile normalizate în domeniul tuburilor de orice fel, al șuruburilor, al materialelor electrice, etc. etc. Și cu acestea s'a suprimat anarhia indescriptibilă în domeniul fabricațiilor mașinilor pe care orice stabiliment industrial ar exercita-o, lăsând fiind la discreția fiecăruia, așa încât faptul ar avea repercursiuni asupra procurării pieselor de rezervă, dacă n'ar face chiar imposibilă această operațiune.

În al doilea rând organizația cartelurilor a urmărit distribuirea rațională a debușeurilor. Este evident că o concurență aprigă între industrii tinzând la suprimarea reciprocă nu este de recomandat pentru bunul mers al economiei unei țări. Concurența sălbatecă între acestea ar duce la suprimarea forțată a unora fără motive binecuvântate și numai grație faptului că unul sau altul din stabilimente ar fi intrat în posesiunea întâmplătoare a unui nou metod de lucru sau patent înregistrat. În felul acesta industria ar fi supusă permanent la un regim de nesiguranță, ceea ce ar avea serioase repercursiuni asupra liniștii țării și deci ar cauza convulsii sociale, cari nu sunt nici odată de recomandat. Astfel o cartelare a industriilor pe aceste considerente este admisibilă și până la un anumit punct chiar recomandabilă. Evident abuzul trebuie sancționat. Este în special datorită factorilor de conducere de a interveni pentru suprimarea unor fenomene cari rezultă dintr'o lăcomie abuzivă a distribuției debușeurilor pe seama cartelurilor. Astfel s'au prezentat cazuri la noi în țară când pentru unele furnituri pe cari urmau să le facă serviciile publice pe cale de licitație publică, au fost puse în față unei singure oferte, fapt provenind dintr'un abuz de repartitie

al debușeurilor între industrii. Și cum articolele căutate nu se puteau fabrica în țară ne dăm seama la ce rezultat extravagant se ajungea în felul acesta. Când se produc asemenea fenomene tinzând spre monopol, statul trebuie evident să aibă mână liberă spre a deschide drum liberei concurențe.

În această ultimă categorie care însemnează o continuă luptă pentru preț, s'au situat și cartelurile românești mai sus văzute, la cari se mai poate adăuga acela al sticlei, al tablei galvanizate, etc. etc. Iar dacă în perioada dinainte de 1929 această tendință era dacă nu justificată, apoi în orice caz de înțeles, ea devine de atunci încolo o operație ilicită care sugrumă buna concordanță în asamblul factorilor de producție și provoacă o discordanță de prețuri primejdioasă. Pentru a exemplifica acest fenomen vom menționa că înainte de războiu un vagon de ciment costa la Cluj Lei 12.000.—. Atunci un țăran putea să-și cumpere pentru un hl grâu, 800 kg. ciment; astăzi pentru aceeași cantitate de grâu abia poate obține 60 kg. ciment. Prin urmare în felul unilateral în care acționează astăzi prețul stabilit de diferite carteluri, presează și rupe armonia ce trebuie să existe între prețurile tuturor produselor economiei românești.

Din acest punct de vedere o lege a reglementării cartelurilor la noi este binevenită. Dar dacă această lege este binevenită nu o înțelegem totuși în sensul vexatoriu în care s'a redactat, cel puțin în unele părți ale sale. Astfel prin articolul 1 care sună: „sunt supuse legii de față toate acordurile . . . privitoare la producție, vânzare, prețul mărfurilor, sau orice alte obligațiuni cari ar reglementa total sau parțial activitatea comercială sau industrială”, în loc să se lase liberă dispoziția a întreprinderilor cartelate cu privire la normele de producție, ba chiar să le promoveze, sunt cuprinse în redactarea prohibitivă, care pretinde că acestea trebuiesc dirijate de la centru. Întâlnim deci și în proiectul în discuție amestecul direct al autorității centrale în liberul joc al producției, așa cum pătrund unde nu trebuie, multe legiuri ale noastre. Așa de exemplu de unde Legea contabilității publice urmărea prin crearea Oficiului de licitații o reglementare uniformă a acestor operațiuni administrative, fără vreun amestec direct decât un aviz, astăzi formalitățile ținerii licitațiilor sunt îngreunate tocmai de forul, care ar trebui să le urgenteze, încât unele autorități au suportat chiar pagube derivate dintr'o rezolvare înceată a actului.

În aceeași ordine de idei vom menționa contribuțiunile materiale ale cartelurilor de Lei 20.000.— cari nu-s de natură a ușura prețurile fabricatelor. Pe urmă această contribuțiune tinde a mări mereu sarcinile fiscale și întărește ideea lucrului plătit în administrația publică. Perfectă poate fi privită problema numai într'o redactare a legii astfel întocmită încât în orice domeniu statul să-și rezerve numai dreptul de control asupra prețului produsului, plecând de la elementele componente pe cari le poate culege la fața locului. În felul acesta autoritatea putea să intervină comprimându-l atunci când constata că el întrunește un profit peste limitele admisibile. De aceea este

necesar ca pentru a ajunge la scopul urmărit, legea să fie modificată astfel ca ea să fie compatibilă cu progresele realizate în domeniul industrial și cu experiențele câștigate în alte țări în acest important câmp de supraveghere economică.

Oricum se va vota legea în discuție, rămâne totuși de făcut o întrebare și de clarificat o nelămurire. În domeniul producției naționale intervin astăzi diferitele regii autonome care exploatează bunurile statului. În această categorie se clasează „Monitorul oficial”, „Casa autonomă a pădurilor statului”, „Administrația pescărilor”, etc. etc., fără să mai amintim deja pe acelea cu caracter de monopol, cum sunt: „Căile ferate”, „Poșta”, „Casa autonomă a monopolurilor”, etc. Unele dintre aceste întreprinderi în loc să administreze și să exploateze inventarul încredințat lor după normele comerciale, s'au datat la operațiuni care exclud libera concurență. Așa este cazul cu Monitorul oficial, unde toate autoritățile sunt obligate să comande imprimările necesare; tot asemenea este cazul celei de a doua întreprindere, Casa autonomă a pădurilor statului, care este deosebit de punctul de a impune tuturor autorităților să le procure singură lemne de foc, etc. În ce postură se găsesc aceste întreprinderi față cu Legea cartelurilor? Nu întrunesc ele condițiile de a fi oprite din zelul lor care împiedică libera concurență în domeniul economic? Absurditatea situației a descris-o într'un articol în ziarul „Argus” dl A. Corteanu care trăgea concluzia că în felul în care înțeleg să acționeze întreprinderile comercializate ale statului, nu numai că se institue un monopol nepermis, dar ne trezim deodată, că am trecut fără să vrem limitele statului burghez și am intrat în domeniul statului de ideologie socialistă. Numai acolo statul își rezervă pe seama sa toți factorii producției, pentruca să-i distribue el însuși în mecanismul general al economiei publice și particulare. În felul acesta prezentându-se lucrurile, Legea cartelurilor derivă dela principiul egalității de tratament pe care trebuie să-l aibă în vedere față de orice categorie de producător și admite privilegiu care nu numai că scapă de sub controlul ei, dar o face și inoperantă. Astfel cu sau fără lege, vom înota permanent în acelaș marasm al anarhiei și destrăbălării economice pe care toate legiurile fiind s'o îngrădească. De aceea îndreptările cari trebuie aduse legii sunt importante și ele trebuie executate, pentru ca să avem în acest domeniu un punct precis și real de orientare.

Ing. GH. BRĂNDUȘ.

Bilanțul Băncii „Crișana” din Brad.

În numărul nostru precedent a apărut bilanțul băncii „Crișana” din Brad (jud. Hunedoarei), asupra căruia, simțim necesitatea, de a stăruii puțin.

Cunoaștem foarte de aproape situația, atât din trecut, cât și din prezent, a acestei bănci. „Crișana” a fost și este condusă și azi, din punct de vedere al intereselor proprii, în cel mai să-

nătos spirit de prevedere. Rând pe rând a constrâns să fuzioneze cu ea, pe toate băncile din raionul ei de activitate, rămânând singura în regiunea Zărandului și devenind cea mai puternică bancă din întreg județul Hunedoarei. Situația ei de dominatoare, fără concurență, a folosit-o nu numai întru consolidarea proprie, ci având posibilitate săși controleze, că pentru ce scopuri solicită clientela împrumuturi, a restrâns treptat creditele de consum, și a preferit pe cele de producție. Prin acest fapt nu numai că a pus ordine economică în regiune, ci a făcut o educație foarte binevenită, întrucât populația, în majoritate săracă, din acele părți, era predispusă să facă exagerate datoriile pentru trebuințe de consum. Așa procedând a ajuns, că până în anul 1931, să nu aibă decât 3% creanțe în suferință. (Azi are 75%).

Afară de acestea, banca „Crișana” s'a ferit de a se lansa în afaceri speculative sau pe cari nu le poate stăpâni. A cultivat și afaceri de comerț, dar numai astfel de operațiuni, cari aveau de scop prevederea populației cu articole de prima necesitate, și la un preț, care sfide orice concurență. Încât și această activitate venia în folosul populației, pe care nu voia s'o lase pradă în mâinile speculatorilor fără suflet. Dobânzile cu cari lucra erau totdeauna moderate; iar împrumuturile mici: 85% din ele nu întreceau suma de Lei 10.000.—

După ce isprăvise această operă de însă-nătoșire economică și morală a clientelei, căreia îi purtase cea mai părintească îngrijire; și când credea, că a ajuns să culegă rodul unei munci stăruitoare, îndelungate și foarte grea; tocmăi atunci i-a căzut în cap cărămida Legii conversiunii datoriilor agricole: 99% din creanțele ei fiind de natură agricolă. Vă puteți închipui efectul Legii asupra creanțelor ei. Oricare om care știe ce a realizat banca „Crișana”, este cuprins de o explicabilă revoltă împotriva demagogilor, cari pentru interesele pricopseli lor politice, au dat prin Legea conversiunii datoriilor agricole și acestei bănci, o lovitură atât de nemeritată. Cu toate acestea, trecerea de care se bucură „Crișana” la debitorii ei, ar fi ajutat-o să lege convențiuni de bună înțelegere cu ei, — dacă după votarea acelei nenorocite legi, nu s'ar fi schimbat guvernul și nu ar fi urmat scârboasa propagandă politică în cadrul căreia intelectualii vânzători de mandate de parlamentari, nu și-ar fi făcut de cap supralicitându-se în promisiuni, și îndemnând fărănimea să nu mai plătească. Ceeace s'a făcut sub durata propagandei electorale, este un capitol rușinos al nepregătirii intelectualilor noștri pentru a înțelege și rezolvi problemele actuale; este o batjocură a bunului simț, o dovadă de inconștiență, pe care o va condamna posteritatea. Avocați, preoți de toate categoriile și confesiunile, profesori, dascăli, etc. s'au întrecut în propagarea anarhiei și desmățului. Vor gusta și ei cândva fructele, — să fie siguri!

Cu toate acestea banca „Crișana” prezintă un bilanț activ, cu un profit net de Lei 689.681.— și unul brut de Lei 5.161.722.— la active de 61¹/₂ mil. Lei, arătând astfel o rentabilitate brută de peste 8%. Știm că majoritatea profitului este rea-

lizat în jumătatea dintâi a anului, dar totuși, când ne dăm seama că plasamentele băncii sunt așa zicând în întregime fărănești, dacă banca și-a putut acoperi regia, și a arătat și un profit net, faptul dovedește nu numai prudență la conducători, ci face și dovada unei puteri de viață a băncii. Ea a știut să se lupte și împotriva demagogilor, cărora le dă cel mai nimerit răspuns aruncându-le în obraz acest bilanț viguros.

VERAX.

Adunarea deținătorilor de scrisuri urbane și rurale.

Salvarea creditului. — Moțiune.

Creditorii ipotecari deținători de scrisuri urbane și rurale, precum și alți posesori de valori de credit s'au întrunit în dimineața zilei de 25 Martie a. c., în sala Bursei din palatul Camerei de Comerț din Capitală pentru a recurge la mijloacele urgente, ce sunt de luat pentru salvarea creditului și a creditorilor.

Sedința s'a întrunit sub prezidenția dlui Secară, care a propus, iar adunarea a aprobat, ea să se aleagă o comisiune, care să înceapă lupta pentru apărarea intereselor creditorilor.

În comisiune au fost aleși d-nii Secară, Ruschi, Teodorescu și Crioda, casier.

După alegerea membrilor comisiunii, au mai vorbit în numele creditorilor d-nii Toma Grigorescu, expert-contabil, Iulovici, Ruschi, Roșoaga și colonelul Marin Ștefănescu.

După terminarea vorbitorilor s'a formulat și s'a citit următoarea moțiune:

Adunarea detentorilor de scrisuri urbane, rurale și de diverse titluri, precum și a diferitelor categorii de creditori, întruniți la Camera de Comerț și industrie, din București, pe ziua de 25 Martie 1933, în urma discuțiilor urmate au cerut și au votat următoarea moțiune:

1. *Respectarea pactului fundamental, care este Constituția, prin care se garantează dreptul fiecăruia asupra avutului său.*

2. *Deci cerem abrogarea legii conversiunii agricole și a tuturor legilor, cari au provocat dezastrul moral, economic și financiar, în care se găsește astăzi țara și neamul, propagând printre locuitorii țării ură și nemulțumiri, creând starea de spirit de a nu plăti debitorii, chiar atunci când ar fi putut plăti măcar interesele.*

3. *Societățile de credit funciar urban și rural, trebuiesc repuse iar, în cadrul drepturilor legale pentru a-și putea satisface obligațiunile pe cari și le-au asumat la emiterea titlurilor.*

4. *Decizia Inaltei Curți de Casație prin care a pronunțat ca anticonstituțională legea asanării datoriiilor agricole, este chezășia și garanția că pactul constituțional trebuie respectat și aplicat.*

Această moțiune primită cu multă satisfacție, cu multă și mare mulțumire de întreaga adunare, va fi înaintată de o delegație a adunării: guvernului și șefilor celor mai importante partide de guvernământ.

Creditul urban București și ușurarea debitorilor.

În urma consfățuirii dintre Consiliul Creditului Urban, București și debitorii acestei instituții, rămași în întârziere cu plata ratelor, care a avut loc în ziua de 25 Martie 1933, direcția generală a formulat anumite propuneri și cari au determinat Consiliul de Administrație ca să revină asupra deciziunilor luate în ședința din 15 Martie a. c., înlocuindu-le prin următoarele dispozițiuni:

1. Dobânda de întârziere pentru toate ratele în restanță la 31 Decembrie 1932 se reduce la 3 la sută, iar dela 1 Ianuarie 1933 dobânda de întârziere se ridică la 6 la sută.

2. Contribuțiunea societărilor la spesele de administrație se reduce la 0.60 la sută, atât pentru împrumuturile pe termen scurt, adică sub 10 ani, cât și pentru împrumuturile pe termen lung, adică peste 10 ani, dar cu începere dela 1 Iulie 1933

3. Pentru ratele: 1—1933, 2—1933, 1—1934 și a 2—1934, debitorii asociați au facultatea de a nu plăti amortismentul din capital, urmând ca echivalentul amortismentului totalizat să fie repartizat asupra ratelor următoare.

4. Se mențin dispozițiile legii din 6 Aprilie 1932 pentru plata amortismentului în scrisuri urbane, pe valoarea lor nominală.

Tot cu ocazia acestei consfățuirii și în baza propunerii direcțiunii generale, Creditul Funciar Urban, București, a înlocuit deciziunea luată în 18 Martie a. c., prin următoarele dispozițiuni:

1. Fiecare societar are facultatea ca până cel mai târziu 30 Iunie 1933 să ceară debitarea într'un cont special a ratelor rămase în întârziere până la 31 Decembrie 1932, a avansurilor făcute de societari în contul mobilelor, precum și a dobânzilor de întârziere reduce la 3 la sută, so-cotite până la 30 Iunie 1933.

2. Acest cont va fi achitat în decurs de 15 ani prin cote semestriale egale, stabilite astfel: ratele 1932 și 1931 în 10 ani, iar ratele 1930 și 1929 în 15 ani.

3. Cotele ratelor din contul special vor purta o dobândă de amortizare de 4 la sută cu începere dela 1 Iulie 1933, iar procentele pe trecut și până la 30 Iunie 1933 vor fi scutite de această dobândă.

4. Pentru a beneficia de aceste avantagii, asociații trebuiesc să depună pe lângă cererea de acordare a dispozițiunilor luate și 50 la sută din rata sem. 1—1933, cel mai târziu până la 30 Iunie a. c., iar cererea se va adresa direcțiunii.

Cotele semestriale ale contului special se vor achita la 1 Iunie și 1 Decembrie a fiecărui an, prima rată fiind 1 Decembrie 1933.

5. Toate plățile făcute de debitori se vor imputa asupra ratelor după ordinea lor de scadență.

Stabilirea acestor modalități de plată, lasă în vigoare dispozițiile contractuale și egale pentru exigibilitatea întregului capital, în toate cazurile prevăzute atât de contractele de împrumutare, cât și în legea și statutele societății.

Se vor radia și desființa, urmărirea de orice fel aflate în vigoare sau în curs.

6. Debitul ratelor din contul special va trebui să fie achitat integral, în caz de contractare a unui supliment de împrumut, în toate cazurile de înstrăinare, fie silită, fie voluntară, a imobilului ipotecar și de rambursarea capitalului.

7. Împrumutații cari vor voi să beneficieze de această păsuire vor depune până la 30 Iunie 1933 o declarație scrisă pe formularul întocmit de direcțiune, în conformitate cu dispozițiunile de mai sus fără nici o altă clauză suplimentară.

8. Amortismentul în scrisuri din ratele semestralului 1—1932 și 2—1932 neachitate până la 30 Iunie 1933, se vor plăti până cel mai târziu 1 Decembrie 1934, fie în scrisuri cu couponul respectiv, fie în numerar, după cursul zilei.

9. Societarii debitori cu termen scurt sub 10 ani, cât și cei cu termen lung, peste 10 ani, au facultatea să ceară în aplicarea legii din 6 Aprilie 1932, prelungirea termenelor de amortizare până la 50 ani, pentruca astfel să profite de reducțiunea ratelor semestriale, în raport cu noul termen stabilit.

Deasemenea societarii pot face plăți anticipate din capital, în scrisuri pe val, nominală conform prevederilor statutare, fără obligațiunea de a achita cu anticipație în total sau în parte, ratele întârziate, formând obiectul contului special, care este garantat prin inscripțiunea ipotecară până la achitarea lui completă.

10. Societarii cari vor plăti în întregime toate ratele eșalonate, vor avea facultatea la o bonificare de 10% din valoarea lor, în numerar sumă ce se va trece în creditul ratelor curente.

F. B.

CRONICA

Noul proiect de lege a conversiunii generale a fost depus de guvern la Camera în 5 crt. Știind din trecut cum se modifică aceste proiecte până când devin legi, suferind amandamentele debitorilor interesați respective a reprezentanților acestora, ne vom pronunța după ce acest proiect va deveni lege. Asigurăm băncile noastre că conducerea „Solidarității” face tot ce omenește este posibil pentru apărarea intereselor juste ale băncilor.

Reducerea Scontului Băncii Naționale a României. Banca Națională condusă de nizuința de a înviora piața și a stimula creditul a redus cu începere dela 6 crt., taxa scontului cu 1% la 6% și la 7%, dobânda la împrumuturi pe efecte (lombard).

Taxa scontului de 7% și dobânda de 8% la lombard au fost în vigoare dela 4 Martie 1932, deci un an și mai bine.

Măsura aceasta, reducerea taxei de scont și a dobânzii, așteptată de mult, a fost primită cu satisfacție de toate cercurile financiare-economice.

*

Scontul în alte țări și la noi. Problema reducerii taxei de scont la Banca Națională a României a reintrat în plină actualitate, mai ales că e tot mai temeinic preconizată ca factor decisiv în realizarea conversiunii datorțiilor.

Examinând această problemă, „Revista abționarilor și Societăților anonime” — în ultimul număr — face o observație ce prezintă deosebit interes.

Constată anume, că taxele de scont au urmat o progresie accentuată în țările având viața economică restrânsă sau etatizată.

Și dimpotrivă scad, treptat, în măsura accelerării ritmului acestei vieți economice, în țările având o viață economică dezvoltată.

Observația desprinsă din statistică inserată de publicația în chestiune a fost făcută de altfel și mai înainte — și e pe linia înțelesului exact al principiilor economice. Interesul ei ia însă actualitate astăzi, în deosebi fiindcă se însumează, în preocupările curente.

Iată de ce găsim util să semnalăm și noi cifrele acestei statistice.

În țările din prima categorie — țări având viață economică restrânsă sau etatizată — scontul actual se prezintă astfel:

Uniunea Sovietică	8%
Jugoslavia	7 ¹ / ₂ %
Bulgaria	8%
Grecia	8%
România	6%

Iar în țările din secunda categorie — având viață economică dezvoltată — scontul se prezintă astfel:

Anglia	2%
Elveția	2%
Franța	2 ¹ / ₂ %
Olanda	2 ¹ / ₂ %
Belgia	3 ¹ / ₂ %
Suedia	3 ¹ / ₂ %
Germania	4%
Statele Unite	3 ¹ / ₂ %
Italia	4%
Norvegia	4%
Ungaria	4 ¹ / ₂ %
Japonia	4 ¹ / ₂ %
Austria	6% (azi 5%)
Polonia	6%

*

Legea pentru suspendarea execuțiilor si-lite imobiliare, promulgată la 23 Dec. 1932, s'a prolongit în întregime până la data de 30 Iunie 1933.

*

Un curent sănătos la debitorii cooperativelor. După o statistică compusă de Uniunea de Cooperative Muntenia, din care fac parte 12 județe, în cuprinsul acestei uniuni s'au încheiat 415 de învoeli între debitorii și creditorii băncii populare.

După „Argus“, în cuprinsul uniunii Ardealul numărul învoelilor între debitori și creditori a fost de 198, în cuprinsul uniunii Dunărea de jos 199, în cuprinsul uniunii Oltul, — centrul de acțiune al marilor conversioniști — s'au făcut 1065 de învoeli.

Numărul total al învoelilor, — încheiate este, fără Moldova, Moldova de Nord și Banat — de 1964.

Dacă se vor calcula pentru Moldova și Banat numai 1000 de învoeli, rezultă aproape 3000 de bănci populare, la cari debitorii au căzut de acord cu creditorii lor prin bună învoială asupra replătirii datoriilor, renunțând la favorurile problematice ale legii conversiunii.

Iată un curent sănătos, care durere nu-l putem semnala și între debitorii băncilor pe acții — mulțumită acțiunii dezastruoase a demagogilor din toate partidele politice.

*

Reducerea datoriilor agricultorilor americani. Guvernul din Washington a depus congresului un vast program pentru reducerea datoriilor agricultorilor.

Reducerea se va face în primul rând printr'o refinanțare din partea guvernului.

Iată cum se asanează și se reduce aiurea datoriile agricole!

Monetele de Lei 20 — cu efigia Marelui Voevod Mihai nu mai au putere circulatorie dela 1 Aprilie a. c.

Ele însă pot fi preschimbate până la 30 Aprilie a. c., la Banca Națională (Centrala și sediile din provincie, precum și la administrațiile de încasări și plăți).

In depozit:

Aristide Blank: Economice și literare 2 vol. Lei 100'—

Din Prefajă: ...Public deci aceste pagini cu o ultimă — e drept foarte mică — speranță că cel puțin acum, conducătorii noștri, secondați de o elită a gândirii și de masa cea mare, în care, poate, tot n'a adormit instinctul de conservare, să primească și să realizeze directivele și sugestiile din paginile ce urmează....

Const. G. Demetrescu: Teoria și practica Bancară Vol. I. Lei 250.

Din conținut: Creierea—Organizarea—Operațiunile—Tehnica—Politica și contabilitatea băncilor :—:—:

Tipografia—Librăria—Compactoria „DACIA TRAIANA“ s. p. a., Sibiu. Telef. 168. — Piața Unirii 7. — Telef. 168.

„ȘERCĂIANA“

institut de credit și economii, societate pe acții în Șercaia.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „ȘERCĂIANA“ s. a. Șercaia, să invite în sensul art. 19 din statute la

a XXIX-a adunare generală ordinară,

pe ziua de 30 Aprilie 1933, ora 1 p. m., în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul Consiliului de Administrație și cenzorilor despre rezultatul gestiunii anului trecut; aprobarea bilanțului și darea absolutului în baza acestor rapoarte;
3. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1933;
4. Alegerea alor 3 membri în Consiliul de Administrație pe durata de 3 ani conform art. 35 din statute;
5. Eventuale propuneri conform art. 31 din statute.

Consiliul de administrație.

N. B. Domnii acționari cari voesc a participa la adunarea generală, sunt rugați conform art. 23 din statute, a-și depune acțiunile, cel puțin cu o zi înainte de deschiderea adunării generale la cassa institutului; sau vor constata că le-a depus la cassa oricărui alt institut, membru la „Solidaritatea“.

„AURARIA”**Cassă de economii, societate pe acții în Abrud.****CONVOCARE.**

Domnii acționari ai institutului „AURARIA”, cassă de economii, societate pe acții în Abrud, prin aceasta sunt invitați la

a XLV-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în 19 Aprilie 1933, la orele 2 p. m. în Abrud, în localul institutului.

În caz că la aceasta adunare nu s'ar prezenta numărul acționarilor cerut de statute, se convoacă adunarea generală în sensul art. 15 din statute, pe ziua de 27 Aprilie 1933, la orele 2 p. m.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale ordinare;
2. Raportul Consiliului de administrație și al Comitetului de censored, — examinarea și aprobarea Bilanțului pe 1932, — hotărâre asupra pierderii și darea absolutului;
3. Alegerea a 3 membri în Consiliul de administrație pe durata de 3 ani;
4. Alegerea Comitetului de censored pe un an;
5. Fixarea jetoanelor pe anul 1933;
6. Eventuale propuneri în cadrul statutelor;
7. Închiderea adunării.

Domnii acționari cari doresc a participa la aceasta adunare generală cu drept de vot, — conf. art. 14 din statute, — sunt rugați a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență cu cel puțin 24 ore înainte de adunarea generală, la caseria institutului nostru.

Acțiunile se mai pot depune la toate instituturile membre la „Solidaritatea” dar cel mult până la 15 Aprilie 1933.

Abrud, la 27 Martie 1933.

Consiliul de administrație.

Activa.		Bilanț general încheiat la 31 Decembrie 1932.		Pasiva.	
		Lei	b.		
Cassa	numerar	6.176	—	Capital	1.000.000
	disp. la bănci	31.508	—	Fond general de rezervă	389.364
Portofoliu	camb. cu giranți	3.629.443	—	Rezerve pt. creanțe dubioase	121.413
	camb. cu gar. hip.	342.500	—	Fond pt. scop de binefaceri	49.545
Debitori	hipotecari	1.467.802	—	Fond de pensiuine	89.910
	de cont-curent	779.684	—	Fond Alex. Filip	2.256
Hărți de valoare	acții la bănci	294.673	—	Depuneri spre fructificare	4.192.710
	scris. fonciare	6.000	—	Conturi-curente	329.995
Imobile			1.000	Angajamente de reescompt	339.000
Pierdere			79.750	Dividende neridicate	34.805
			6.638.536	Transitoare	87.004
				Interese cuvenite anului viitor	2.534
					6.638.536

Debit.		Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1932.		Credit.	
		Lei	b.		
Interese plătite		131.300	—	Interese incasate	240.912
Salarii		177.500	—	Provizțiuni	59.786
Spese generale, jetoane, chirii		55.802	—	Comisiuni	3.605
Impozite		19.450	—	Pierdere	79.750
			384.052		384.052

Dr. Alexandru Borza, m. p. președinte.

Pentru contabilitate: Traian M. Gomboș, m. p., dir.-executiv, expert-contabil.

Abrud, la 31 Decembrie 1932.

Dr. Zosim Chirtop m. p.

Ioan Țiandreu m. p.

Dr. George David m. p.

Dr. Gaudin David m. p.

Nicolae David m. p.

Dr. Mireea C. Pop m. p.

Ing. Lucian Borza m. p.

Subsemnații censored am examinat conturile de față și le-am aflat în deplină regulă și consonanță cu registrele băncii.

Abrud, la 27 Martie 1933.

Silviu Lazar m. p., președinte.

Dr. Vasile Chirtop m. p.

Absolon Faur m. p.

Ionel David m. p.

Dr. Gheorghe David m. p., contabil autorizat.

Banca „Corvineana“, s. a. Hunedoara.

CONVOCARE.

In sensul §-lui 19 din statute, domnii acționari ai institutului de credit și economii „CORVINEANA“, societate pe acții in Hunedoara, sunt convocați la

XXXVII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea in localul institutului din Hunedoara, la 23 Aprilie 1933, la orele 3 p. m., cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Alegerea președintelui, conform §-lui 23 din statute;
2. Darea de seamă a Consiliului de Administrație și raportul Censorilor, aprobarea Bilanțului pe anul 1932 întrebuintarea beneficiului net și darea absoluturului;
3. Intregirea Consiliului de Administrație;
4. Alegerea Comitetului de censored;
5. Eventuale propuneri, ivite in cadrul §-ului 28 din statute.

Acționarii, cari doresc a lua parte la adunarea generală, sunt rugați a-și depune, in înțelesul §-lui 20 din statute, la cassa institutului acțiile și eventual documentele de plenipotență, cel mult până la 22 Aprilie 1933, la orele 12. Dacă la adunarea generală n'ar participa acționari in numărul recerut de statute, se va ținea adunarea generală la 30 Aprilie 1933, la orele 15, in localul institutului, când fără privire la numărul acționarilor prezenți și al acțiunilor reprezentate, se vor aduce concluze valide.

Hunedoara, la 24 Martie 1933.

Consiliul de administrație.

Activa.	Contul Bilanț		Pasiva.	
	Lei	b.		Lei b.
Cassa	51.738	—	Capital	6.000.000
Scont	38.354.820	—	Fond general de rezervă	2.012.427
Imobile	1.200.000	—	Fond de rez. pt. creanțe dub.	1.254.508
Efecte publice și acțiuni	262.700	—	Fond de pensiuni	982.906
Conturi curente și diverse conturi debitoare	398.655	—	Fondul „Petru Șinca“	12.000
Mobilier	2	—	Depozit de cassa	840.570
			Reescont	14.178.650
			Interese transitoare anticipate	300.000
			Diverse conturi creditoare	970.735
			Contribuție restantă (sub recurs)	1.236.200
			Profit net	31.332
	40.267.915	—		40.267.915

Eșite.	Contul profit și pierdere		Intrate.	
	Lei	b.		Lei b.
<i>Interese:</i>			Dobânzi	1.945.453
fondului de rezervă, fondului de pensiuni, fondului „Petru Șinca“, de reescont și de cont-curent	767.947	—		
<i>Spese:</i>				
registre, imprimate, lemne, salare, relut de curatir etc.	681.655	—		
Contribuțiune	164.489	—		
<i>Amortizări:</i>				
din imobile	175.800	—		
din efecte publice și acțiuni	124.230	—		
Profit net	31.332	—		
	1.945.453	—		1.945.453

Hunedoara, la 31 Decemvrie 1932.

Director executiv: ss. **Bejan**, expert-contabil.

Pentru contabilitate: ss. **Crăciun**, expert-contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. **Dr. Popoviciu**, președinte. ss. **Chirea**. ss. **Pr. George Turcean**. ss. **Miron Glodean**. ss. **Nicolae Albu**.

Subsemnatul comitet de censored am examinat conturile de mai sus și le-am găsit in deplină ordine și exacte.

Hunedoara, la 18 Martie 1933.

COMITETUL DE Censored:

ss. **Dr. Leșnican**, președinte.

ss. **Teodor Murgău**.

ss. **Trăian Ferician**.

„CÂMPIANA“

institut de credit și economii, soc. pe acții în Mociu.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Câmpiana“, societate pe acții în Mociu, sunt invitați la

a XXVI-a adunare generală ordinară,

pe ziua de 22 Aprilie 1933, la orele 10 a. m., în localul institutului, pe lângă următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea prin dl președinte și constituirea;
2. Stabilirea numărului acționarilor și a acțiilor reprezentate;
3. Raportul Consiliului de administrație și al Comitetului de cenzori și darea absolutorului;
4. Emiterea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal;
5. Eventuale propuneri.

Consiliul de administrație.

Domnii acționari, cari vor lua parte la adunarea generală, sunt rugați a-și depune acțiunile cu 24 ore înainte de adunare la casa institutului, ori la alt institut membru la „Solidaritatea“, arătând revers despre depozitarea tot cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Plenipotențiații au a-și depune documentele în acelaș timp.

Activa.

Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1932.

Pasiva.

Activa		Pasiva	
		Lei	b.
Cassa în numerar		5,776	—
Imprumuturi cambiale și cu acoperire ipotecară	22.997.930		
Imprumuturi în Ct.-Curent	656.629	23.654.559	—
Efecte		20.100	—
Imobile		1	—
Mobilier		1	—
		23.680.437	—
			b.
			Lei
			b.
Capital social			5.000.000
Fond de rezervă	861.511		
Fond pentru creanțe dubioase	710.000		1.571.511
Fond de binefaceri	63.667		
Fond de pensii	60.496		124.163
Depuneri spre fructificare			15.179.460
Reescont	256.500		
Creditori	281.800		538.300
Dividenda neridicată			30.567
Depozite de casă	438.306		
Salare neridicate	62.950		
Impozite neachitate	545.429		1.066.685
Dobânzi transitoare convenite anului 1933			5.138
Profit reportat din anul 1931	581.080		
Pierderea din anul 1932	416.467		164.613
			23.680.437

Pierdere.

Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1932.

Profit.

Pierdere.		Profit.	
		Lei	b.
Impozite	555.429		
„ asupra salariilor	3.734	559.163	—
Cheltuieli de administrație	79.242		
Salare	268.450	347.692	—
Profit reportat din anul 1931	581.080		
Pierderea anului 1932	416.467	164.613	—
		1.071.468	—
			b.
			Lei
			b.
Dobânzi și proviziuni			490.388
Beneficiu reportat din anul 1931			581.080
			1.071.468

Mociu, la 31 Decembrie 1932.

Dir. ex. ss. Dr. Liviu Dan.

Pentru Contabilitate: ss. Robert Elecheș.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: ss. Vasile Hopartean.

ss. Iuliu German.

ss. Gavril Hîntea.

ss. Traian Hadarean.

ss. Dr. Liviu Cupșa.

ss. Romeo Dan.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în concordanță cu registrele institutului.

Mociu, la 31 Martie 1933.

ss. Ioan Șuteu.

ss. Ioan Crișan.

ss. Iosif Pop.

„PORUMBĂCEANA“

Cassă de economii, soc. pe acții în Porumbacul de jos.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai cassei de economii „PORUMBĂCEANA”, societate pe acții, conform §-ului 16 din statute se invită, la

XXXII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Porumbacul de jos, la 18 Aprilie 1933, ora 3 p. m., în localul băncii.

O B I E C T E L E :

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul Consiliului de administrație și al Comitetului de cenzori;
3. Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pe 1932 și darea absolutului pentru Consiliu și Comitet;
4. Eventuale propuneri în conformitate cu statutele.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunarea generală, în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul §-lui 17 din statute, sunt rugați a-și depune acțiunile, eventual dovezile de plenipotență, cel puțin cu o zi înainte de adunare la cassa societății.

Acțiunile se pot depune și la institutele „Albina” Sibiu, „Furnica” Făgăraș, până inclusiv 14 Aprilie, iar reversele sunt a se înainta până la 16 Aprilie 1933.

Porumbacul de jos, la 26 Martie 1933.

Consiliul de Administrație.

Activa.		Contul Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1932.		Pasiva.	
		Lei	b.		
Cassa: în numerar	150—			Capital social	500.000—
în valori	14.993—	15.143—		Capital în emisiune	970.790—
Bon la bănci		5.780—		Fond de rezervă	109.688—
Escont		9.982.640—		Fond de clădire	50.000—
Imprumuturi hipotecare		2.102.700—		Fond de pensiuine	22.000—
Efecte		56.000—		Fond de binefaceri	27.477—
Mobilier		18.500—		Fondul D. Mandea	23.000—
Anticipațiuni		84.333—		3% Rezerve speciale pt. creanțe dubioase	122.477—
				Depuneri spre fructificare	135.000—
				Reescont	9.095.475—
				Dividende neridicate	849.900—
				Diverse conturi creditoare	93.312—
				Impozite, salare, chirie restantă	258.240—
		12.265.096—			130.214—
					12.265.096—

Debit.		Contul Profit și Pierdere		Credit.	
		Lei	b.		
Interese de reescont	24.991—			Interese de escont	100.068—
Salare	48.900—			Interese hipotecare	95.819—
Spese	16.018—			Proviziuni	6.206—
Chirie	5.750—				
Marce de prezență	1.320—				
Impozite	105.114—				
		202.093—			
					202.093—

Porumbacul de jos, la 31 Decembrie 1932.

Ioan Marincesu m. p., președinte

Ioan Poșa m. p., contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE :

Simeon Grădinar m. p.   Ioan N. Marincesu m. p.   Cornel Mandea m. p.   Ilisie Ghenea m. p.   Ioan D. Stoichiția m. p.

Examinând conturile prezente, le-am aflat în consonanță cu registrele societății.

Porumbacul de jos, la 26 Martie 1933.

COMITETUL DE CENSORI :

Antoniu Mandea m. p., președinte

Dr. Aurel Bulicerea m. p.

Nicolae Frâneu m. p., expert contabil

Victor Pop David m. p.

Alexandru Bratu m. p.

Banca „ILIA-MUREȘANA“ s. a., ILIA.**CONVOCARÉ.**

In sensul art. 17 din statute, acționarii băncii „Ilia-Mureșana“ s. a., Ilia, prin această sunt convocați la a

V-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 28 Aprilie 1933, ora 3 p. m., in localul băncii din Ilia, iar in cazul insuficienței capitalului reprezentat conform art. 18 din statute, adunarea se va ține la 6 Maiu 1933, aceeaș oră, acelaș local și cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului;
2. Raportul Consiliului de administrație, al Comitetului de cenzori, prezentarea și aprobarea Bilanțului 1932 și darea ab-solutorului Consiliului de administrație și Comitetului de cenzori;
3. Alegerea Comitetului de cenzori conform art. 14 din statute.
4. Eventuale propuneri.

Conform art. 20 din statute, acționarii cari doresc a participa la adunarea generală, sunt invitați a-și depune acțiile lor cu 3 zile înainte de ținerea adunării la cassa societății, sau la orice bancă acționară la noi.

Ilia, la 28 Martie 1933.

Consiliul de administrație.

Activ.		Contul Bilanț încheiat la 31 Decemvrie 1932.		Pasiv.	
	Lei	b.		Lei	b.
Numerar in cassa și disponibil		103.321'—	Capital		3.000.000'—
Plasamente: Scont	11.301.600'—		Fond de rezervă	200.000'—	
Ct.-Crtv. debitor	326.880'—	11.628.480'—	Fond de rez. pt. creanțe dubioase	345.120'—	
Diverși debitori		29.574'—	Fond de pensii	20.000'—	565.120'—
Mobilier		50.000'—	Depuneri spre fructificare		1.687.723'—
			Conturi curente creditoare		450.183'—
			Reescont		5.446.100'—
			Diverși creditori		627.787'—
			Dobânzi transitorii		34.462'—
		11.811.375'—			11.811.375'—

Debit.		Contul Pierdere și Profit la 31 Decemvrie 1932.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Dobânzi la depuneri		507'—	Dobânzi și comisioane		379.031'—
Cheltueli generale		206.796'—			
Impozite	7.413'—				
Impozite restante	164.315'—	171.728'—			
		379.031'—			379.031'—

Ilia, la 28 Martie 1933.

ss. Silviu Olariu, director executiv.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: ss. Dr. R. Mioeu. ss. Dr. E. Papiu. ss. A. Leșnican. ss. I. Ghița.
 ss. Bejan. ss. L. Groza. ss. D. Floru. ss. I. Josan.
 ss. I. Morariu. ss. S. Andrița. ss. A. Gostae.

Subsemnatul Comitet de cenzori am controlat în amănunte conturile Bilanț și Profit și Pierdere de mai sus, aflându-le în concordanță cu registrele și legea comercială.

COMITETUL DE CENSORI:

Președinte: ss. N. Branga. ss. M. Hoffmann. ss. M. Grăetun. ss. C. Ioneșcu.
 ss. Dr. E. Roznovan. ss. E. Siuaga. ss. A. Urdea.

„Banca Centrală“

pentru industrie și comerț, Societate anonimă în Cluj.

CONVOACARE.

Domnii acționarii ai Băncii Centrale pentru Industrie și Comerț, S. A. în Cluj, sunt convocați la

XIV-a adunare generală ordinară,

pe Sâmbătă 29 Aprilie 1933, la orele 9^{1/2} a. m., în sala de ședințe a Camerei de Comerț și industrie din Cluj, Str. Mareșal Foch Nr. 51 etaj, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării;
2. Raportul Consiliului de Administrație și raportul cenzorilor;
3. Satorirea bilanțului, a Contului de Profit și Pierdere pe anul 1932 și descărcarea Consiliului de Administrație și a cenzorilor pentru gestiunea anului 1932;
4. Satorirea marcelor de prezență pe anul 1933.
5. Fixarea numărului membrilor Consiliului de Administrație la opt, complectarea Consiliului de Administrație pe trei ani;
6. Alegerea Consiliului de cenzori pe trei ani.

Conform art. 14 din statute, în adunările generale fiecare acțiune are un vot, totuși nici un acționar prezent nu poate reprezenta mai multe voturi, decât 1/30 parte a voturilor prezente în adunarea generală, fie ca proprietar, fie ca plenipotențiatul acționar.

Drept de vot în adunarea generală vor avea numai acei acționari, cari și-au depus acțiunile până în prețuia adunării generale la cassieria institutului în Cluj, sau vor prezenta în același termen reversul despre depunerea acțiunilor la filialele noastre sau la societățile (și filialele lor) membre la Solidaritatea" Asociația institutelor financiare din Ardeal. Asemenea se vor putea depozita acțiunile la filiala Băncii „Albina” în București.

Reversele băncilor despre depozitarea acțiunilor la institutele indicate sunt a se expedia Centralei noastre din Cluj, în așa timp, ca acelea să sosească până în prețuia adunării. (Art. 14 din statute).

Cluj, la 12 Martie 1933.

Consiliul de administrație.

Active.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1932.

Pasive.

Lei b.		Lei b.	
Cassa	1.040.469 [—]	Capital societar	50.000.000 [—]
Scont	287.022.271 [—]	Fond general de rezervă	22.413.475 [—]
Conturi curente	70.636.794 [—]	Rezervă specială pt. creanțe dub.	4.014.094 [—]
Efecte publice și acțiuni	46.149.375 [—]	Dep. pe livret	109.379.252 [—]
Imobile: Edificiile Centralei, edificii sucursalelor: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Turda. Depozitele de mărfuri la Sucursala Sibiu.	12.378.628 [—]	„ in Ct.-curent	5.493.613 [—]
Mobilier	392.700 [—]	„ fond de pensii al funcționarilor	8.375.445 [—]
	417.620.237 [—]	Reescont	189.136.897 [—]
	417.620.237 [—]	Dividendă neplătită	341.487 [—]
		Conturi curente creditoare	25.645.446 [—]
		Interese transitoare	2.820.528 [—]
			417.620.237 [—]
			417.620.237 [—]

Debit.

Conturi de ordine

Credit.

Lei b.		Lei b.	
Efecte în gaj	14.837.350 [—]	Depunători de efecte în gaj	14.837.350 [—]
Efecte în depozit liber	54.189.548 [—]	„ „ „ „ „ depozit liber	54.189.548 [—]
Efecte în cont curent	5.770.725 [—]	„ „ „ „ „ cont curent	5.770.725 [—]
Debitori de garanții	16.300.000 [—]	Scrisori de garanții	16.300.000 [—]
	91.097.623 [—]		91.097.623 [—]

Debit.

Contul Profit și Pierderi la 31 Decembrie 1932.

Credit.

Lei b.		Lei b.	
Dobânzi plătite	14.650.858 [—]	Dobânzi și Comisioane etc. încassate	23.272.269 [—]
Salare, adausuri, diurne, jetoane etc.	6.720.774 [—]		
Impozite	566.328 [—]		
Cheltuieli generale	1.194.475 [—]		
Dotarea fondului: „Rezerve speciale pentru creanțe dubioase”	139.834 [—]		
	23.272.269 [—]		23.272.269 [—]

Cluj, la 31. Decembrie 1932.

Pentru contabilitate: Ioan Babeș, expert contabil.

Director general: Ionel Comșa.

Director: Dr. Octavian Sglimbea.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE :

Președinte: Dr. Valentin Porușiu. Viotor Moldovan. Valer Moldovan. Dr. Leo Parasea. Dr. Laurențiu Gherman.
Dr. Ioan Miclea. Dr. Ionel Pop. Dr. Camil Velican.

Subsemnații cenzori am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și consonanță cu registrele băncii.

Cluj, la 24 Martie 1933.

Președinte: Dr. Octavian Russu. Aurel C. Domșa. Constantin Popp. Antoniu Mandea. Nicolae Vasiliu.